

Nota
Deerlijk, Ketsersstraat
Programma van maatregelen

1 Gemotiveerd advies

Binnen het kader van der geplande werken ter hoogte van de Ketstersstraat te Deerlijk, werd in navolging van de archeologienota Deerlijk Ketstersstraat¹(ID6746), een archeologische vooronderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd na de geplande sloopwerkzaamheden. Tijdens de uitvoering van de vooropgestelde proefsleuven werd, in tegenstelling tot de onderzoeksresultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem hadden uitgewezen, alsnog een intact bodemprofiel aangetroffen. Bijgevolg werd naast de geplande proefsleuven het onderzoek uitgebreid met archeologische boringen ter hoogte van de noordoostelijke zone van het plangebied.

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven, bleek het sporenbestand ter hoogte van de onderzoekszone erg mager tegenover de vooropgestelde verwachtingen in de archeologienota. Binnen het plangebied werden namelijk maar twee zones afgebakend: zone 1 bestaande uit een cluster water gerelateerde off-site fenomenen (een gracht, enkele greppels en een waterkuil) en zone 2 bestaande uit een intacte paleobodem.

Gezien de aard en datering van de sporen binnen zone 1, nl. water gerelateerde off-site fenomenen met een datering binnen de volle en postmiddeleeuwen, zou verder onderzoek binnen het kader van een archeologische opgraving binnen deze zone maar bijzonder beperkte kenniswinst opleveren. Op basis van de datering, ligging en aard van de sporen kunnen ze in relatie gebracht worden met site met wal(gracht) ten oosten van het plangebied. Deze sporen wijzen op een actief landgebruik en waterhuishouding van het terrein en worden als weinig waardevol beschouwd.

Binnen zone 2 werden geen archeologische sporen aangetroffen. De aanwezigheid van een intacte bodemopbouw insinueerde wel het potentieel op artefactsites daterende uit de steentijd, in tegenstelling tot wat eerder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem heeft uitgewezen. Verder vooronderzoek binnen deze zone diende de af- of aanwezigheid van een artefactensite uit de steentijd te bevestigen (zie verder).

Buiten deze twee zones werden nog een drietal paalkuilen aangetroffen, verspreid over het plangebied. Bij gebrek aan vondstmateriaal kon geen datering worden toegeschreven aan deze paalsporen en omwille van hun geïsoleerde positie konden ze ook niet als onderdeel van een structuur geïnterpreteerd worden. Het ontbreken van palenclusters zou enerzijds kunnen verklaard worden door de nabijheid van een voormalige depressie, die de directe omgeving van het plangebied wellicht minder interessant maakte voor bewoning. Anderzijds sluit de directe aanwezigheid van een depressie per definitie geen bewoning uit. Indien er wel sporen van bewoning aanwezig waren ter hoogte van het zuiden en westen van het plangebied zijn deze mogelijk reeds verstoord door de nivellering van het terrein dat zich ook vertaalde binnen het landschappelijk bodemonderzoek.

Omwille van de aanwezigheid van een intacte paleobodem binnen een oppervlakte van ca. 1050m² (zone 2) en aangezien een verhoogde steentijdverwachting geldt bij het aantreffen van deze bodems, diende de algemene methodiek van het proefsleuvenonderzoek aangepast te worden. Kijkvenster in deze zone zouden namelijk een te grote verstoring betekenen voor eventueel aanwezige steentijdwaarden. Omwille van de beperkte oppervlakte en het stadium van het onderzoek werd geopteerd om, aansluitend aan het proefsleuvenonderzoek, verkennende archeologische boringen uit te voeren binnen een grid van 5 op 6 meter binnen deze advieszone. Door middel van deze onderzoeksmethode konden ook de onderzoeksvragen rond de gracht uit zone 1 verder beantwoord worden. Bijgevolg werden aanvullend na de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek nog 31 archeologische boringen uitgevoerd.

¹ KRUG & CREUTZ 2018

Tijdens het archeologisch booronderzoek zijn vier steentijdartefacten ingezameld, afkomstig uit evenveel boorlocaties, die op een prehistorische aanwezigheid in het projectgebied kunnen wijzen. De meest overtuigende vondsten zijn de gepolijste afslag (VAB.05) en de volledige chip in fijnkorrelig bruine vuursteen (VAB.22), beide afkomstig uit de smalle strook ten oosten van de oostelijke proefsleuf aan de rand van het projectgebied. De aanwezigheid van een nabijgelegen vuursteenvindplaats ten oosten van het projectgebied is hiermee duidelijk aangetoond. Ter hoogte van het plangebied zelf werd dus enkel de periferie van de site aangetroffen.

Op basis van de gepolijste afslag is de kans reëel dat de aangeboorde vindplaats uit de late prehistorie (midden-neolithicum – bronstijd) dateert. Een eenduidige aanpak voor het onderzoek van dergelijke vindplaatsen ontbreekt tot op heden. Door de band genomen wordt hierbij vooral ingezet op sporenonderzoek en minder op zeefvakken. Aangezien prehistorische sporen ontbreken voor dit deel en de enkele vondsten zich beperken tot een smalle strook in het uiterste oosten van het projectgebied is vermoedelijk slechts de periferie van de vindplaats aangesneden.

Door middel van de boringen kon eveneens een bijkomend stuk van het verloop van de gracht uit zone 1 gereconstrueerd worden en de diepte van het spoor bepaald. Door het ontbreken van vondstmateriaal in de grachtvulling, konden geen verdere uitspraken gedaan worden over de datering van dit spoor.

Als gevolg van de beperkte resultaten en het beperkt onderzoekspotentieel acht BAAC Vlaanderen verder onderzoek in het plangebied weinig zinvol.

Volledigheid onderzoek

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem werd naast een proefsleuvenonderzoek voor een deel van het terrein aanvullend een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Op basis van dit vooronderzoek met ingreep in de bodem kon met voldoende zekerheid een uitspraak gedaan worden over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein. Alle vooropgestelde onderzoeksvragen die bij archeologisch vooronderzoek relevant zijn, konden bijgevolg beantwoord worden (zie verslag van resultaten). Het advies van BAAC Vlaanderen bvba luidt dat geen verder onderzoek moet uitgevoerd worden wegens het beperkte kennispotentieel van het plangebied. Verder onderzoek is kosten-baten niet verantwoord. Bijgevolg wordt geen programma van maatregelen opgemaakt.

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing.

3 Bibliografie

KRUG, C. & CREUTZ, M., 2018. *Archeologienota Deerlijk, Ketsersstraat, BAAC Vlaanderen Rapport nr. 803*, Bassevelde. Available at:
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6746>.